

Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun

2090 numaralı 05.07.1977 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan kanun

Amaç:

MADDE 1- Bu Kanunun amacı; yangın, yer sarsıntısı, yer kayması, fırtına, taşkın, sel, don, dolu, kuraklık, haşere ve hastalık gibi nedenlerle tarımsal ürünleri canlı-cansız (toprak dahil) üretim araçları ve tesisleri zarar gören veya yok olan ve bu yüzden çalışma ve üretme imkanları önemli ölçülerde bozulan çiftçilere, köylünün kurmuş olduğu tarımsal amaçlı üretim kooperatiflerine, Devletçe gerekli yardımların yapılmasını sağlamak ve yapılacak yardımlara ilişkin usulü ve esasları belirlemektir.

Yardımlar :

MADDE 2- Bu Kanuna göre yapılacak Devlet yardımları; kredi açma, karşılıksız mal veya para verme veya teknik yardım yapma, yapılacak veya onarılacak tesislerin maliyetlerine katılma şekillerinden biri ile olur.

Yardımlarda küçük işletmelerle aile işletmelerine öncelik tanınır.

Afet dolayısı ile çalışma ve üretim imkanları önemli ölçüde bozulmaktan maksat, çiftçinin;

A) Ürünlerinin canlı cansız üretim araçlarının ve tesislerinin değer itibariyle en az % 40 oranında zarar görmesi, bu zararın diğer tarımsal veya başka gelirleriyle karşılayacak gücü bulunmaması ve kredi veren banka, kooperatif ve benzeri kuruluşlardan bu zararı karşılayacak borç alma imkanı olmaması;

B) Ürünlerinin, canlı-cansız üretim araçlarının veya tesislerinin % 40'dan az zarar görmesi halinde, kredi alma imkanı olmaması, başka geliri bulunmaması, dolayısı ile tarımsal faaliyetlerini devam ettiremeyecek ve geçimini sağlayamayacak duruma düşmesi,

Halleridir.

Karşılıksız yardım, ancak yukarıda belirtilen koşullarda ve geri ödeme gücü olmadığı saptanan çiftçilere yapılabilir. Tesis maliyetine katılma, sadece çiftçilerin birlikte kullandıkları ve yararlandıkları araçlar ve tesisler için ve gereğine göre yapılabilir. Tesisin onarılması veya yenisinin sağlanmasına katılma, proje tutarının % 70'ini geçemez.

Bu esaslara göre ve bölgeler itibariyle, çiftçilere hangi afetler için, ne gibi ürünleri, canlı-cansız üretim araçları ve tesisleri için hangi şartlarda ve ne şekilde yardım yapılacağı yönetmelikte açık ve seçik bir şekilde belirtilir.

Zarar ve ziyanların Devletçe herhangi bir suretle karşılanmış olanlara veya tarımsal sigortadan yararlanma imkanı bulunanlara bu Kanun gereğince ayrıca yardım yapılmaz.

25.07.1995 tarihli Resmi Gazetede 23.07.1995 kabul tarihli 4123 sayılı "Tabii Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesine İlişkin"

Kanunun 7.Maddesine ek 1. Madde ile “ meydana gelen tabii afet nedeniyle yitirilen canlı hayvan kayıplarının karşılığı, Tarım İl Müdürlüklerinin yaptığı tespitler üzerinden hak sahiplerine 2090 sayılı Kanunla kurulmuş fon hesabından temin edilerek aynı olarak verilir.” Hükmü getirilmiştir.

Hasar Tespit Komisyonları :

MADDE 3- Afetlerden zarar gören çiftçilerin zarar ve ziyanlarının mahiyetini, oranlarını ve tutarlarını tespit etmek, çiftçinin ödeme gücüne göre karşılama şekillerini belirtmek amacıyla her il ve ilçede hasar tespit komisyonları kurulur.

Komisyonlar :

A) İllerde Vali veya adına görevlendireceği yardımcısının başkanlığında; defterdarlık, teknik ziraat müdürlüğü, veteriner müdürlüğü, T.C. Ziraat Bankası Müdürlüğü ve Ziraat Odası Başkanlığından,

B) İlçelerde, kaymakam veya adına görevlendirilen vekilinin başkanlığında; ilçe Ziraat Mühendisliği, ilçe veteriner hekimliği, mal müdürlüğü, T.C. Ziraat Bankası Müdürlüğü, Ziraat Odası Başkanlığı ile ilgili muhtarlar ve belediye olan yerlerde çiftçi malları koruma başkanlığı yetkililerinden,

Oluşur.

Komisyonların yetkileriyle çalışma yöntemleri yönetmelikte belirtilir.

03.03.2001 tarihli mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan 21.02.2001 kabul tarihli 4629 sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanununun 1. Maddesinin (e)bendine 4.,5. ve 6. Maddeler ile 7.Maddenin (a) bendi 8.Maddenin 2. fıkrasında geçen “ bir fon saymanlığı” ibaresi dışında ek 1. Maddede geçen “ 2090 sayılı Kanunla kurulmuş fon hesabından temin edilerek” ibaresi ve geçici 1. Maddede yer alan “ 2090 sayılı Yasayla kurulmuş fon hesabından temin edilerek” ibaresi kaldırılmıştır.

Fon Kurulması :

MADDE 4- Bu Kanun gereğince yapılacak yardımlar ve harcamaları karşılamak üzere, ilk mali yılda Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bütçesine, konulacak ödenekle bir fon teşkil olunur. Bu yardım fonu Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bütçesinin % 10’undan az olamaz.

Fon hesabından tutulan paraların faiz ve ikramiye gibi gelirleri, borçlulardan tahsil edilecek taksit ve faizler, fonla ilgili her tür satış, bağış ve yardımlar fon hesabına geçirilir.

Fonun Yönetilmesi:

MADDE 5- Fon paraları, T.C. Ziraat Bankasında, Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı emrinde açılacak bir hesaba yatırılır.

Fonun işletilmesi, Fondan yapılacak harcamalar, kredi, karşılıksız ödeme ve tesis maliyetlerine katılma şekilleri, faiz, geri ödeme, erteleme, fonla ilgili olarak T.C. Ziraat Bankasıncı yürütülecek işlemler ve diğer hususlar yönetmelikte gösterilir.

Bu Kanunla ilgili açılmış kredilerden faiz alınmaz.

Hesap Dönemi ve Denetim:

MADDE 6- Fonun hesap dönemi mali yıldır. Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanı fonun ita amiridir. Maliye Bakanlığınca bu Bakanlık emrine bir fon saymanı atanır.

Bilanço ve kesin hesap, ertesi yılın Temmuz ayı içinde Sayıştaya verilir. Sayıştayca denetim, yönetmelikteki esaslar göz önünde bulundurulmak suretiyle yapılır.

İstisna ve Muafıklar:

MADDE 7- Bu Kanunun uygulanması ile ilgili:

A)Fon harcamaları genel muhasebe ve artırma, eksiltme ve ihale kanunları hükümlerine bağlı değildir.

B) Başvurmalar, bildirimler, düzenlenecek senetler, tasarruf belgeleri ve benzeri kağıtlarla, resmi mercilerce ve noterlerce yapılacak işlemler her türlü vergi, harç ve resimlerden muafır.

MADDE 8- Bu Kanunun Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca yüklediği görevleri yürütmek üzere Bakanlık bünyesinde bir Afetler Dairesi kurulur.

Daire, bir başkanın yönetiminde başkan yardımcıları ile gerektiği kadar uzmanlık, müdürlük, bir fon saymanlığı ve bunlara bağlı bürolardan oluşur. Dairenin taşradaki hizmetleri İl Ziraat ve Veteriner kuruluşlarınca yürütülür.

Ceza Hükümleri :

MADDE 9- Afet bölgelerinde felakete uğrayanlara bu Kanuna göre bedelli veya bedelsiz olarak verilen iş veya irat hayvanlarını, tohumluk, gübre, mücadele ilacı, alet makine ve malzeme gibi canlı veya cansız üretim araçlarını veya tesislerini izinsiz olarak iki yıl içinde satan veya devreden yahut başka maksatlarla kullananlar hakkında daha ağır cezayı gerektirmediği takdirde, 1000 liradan 5000 liraya kadar, ağır para cezasına ve bu mallara, kimin elinde olursa olsun, el konulmasına, mevcut olmadıkları takdirde bedellerinin tazminine hükmolunur.

Yukarıda sözü edilen suçlara ilişkin davalar Sulh Ceza Mahkemelerinde görülür.

Yönetmelik:

MADDE 10- Bu kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde, kanunun uygulama şeklini ve Kanunun yönetmeliğe bıraktığı hususları düzenlemek üzere bir yönetmelik hazırlanır ve Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konur.

Yürürlük ve Yürütme :

MADDE 11- Bu Kanunun hükümleri 28 Şubat 1977 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 12- Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

03.03.2001 tarihli mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan 21.02.2001 kabul tarihli Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkındaki Kanunun Geçici 1. Maddesinin C bendinin (d) fıkrası gereğince hazırlanan Esas ve Usuller

Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Esas ve Usuller

Amaç ve Kapsam

Madde 1- Bu Esas ve Usullerin amacı yangın, yer sarsıntısı, yer kayması, fırtına, taşkın, sel, don, dolu, kuraklık, haşere ve hastalık gibi nedenlerle tarımsal ürünleri, canlı-cansız (toprak dahil) üretim araçları ve “tesisleri zarar gören veya yok olan” bu yüzden çalışma ve üretme imkanları önemli ölçüde bozulan çiftçilere,

Köylünün kurmuş olduğu tarımsal amaçlı üretim kooperatiflerine, Devletçe yapılması gerekli yardımlara ilişkin usulü ve esasları belirlemektir.

Hukuki Dayanak

Madde 2- Bu Esas ve Usuller 4629 sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanunun Geçici 1. Maddesi, 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak yardımlar Hakkındaki Kanun ve 7/16642 sayılı Yönetmelik hükümlerine göre hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 3- Bu Esas ve Usullerde geçen;

- a. Bakanlık; Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,
- b. Genel Müdürlük; Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
- c. Bakanlık İl Müdürlüğü; Tarım ve Köyişleri Bakanlığı İl Müdürlüğünü,
- d. Bakanlık İlçe Müdürlüğü; Tarım ve Köyişleri Bakanlığı İlçe Müdürlüğünü,
- e. Banka; T.C. Ziraat Bankası A.Ş.’yi,
- f. Banka Hesabı; T.C. Ziraat Bankasında açılan Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hesabını,
- g. İl Hasar Tespit Komisyonu; 2090 Sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkındaki Kanunun 3. Maddesi A bendine göre kurulan Komisyonu,
- h. İlçe Hasar Tespit Komisyonu; 2090 Sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkındaki Kanunun 3. Maddesi B bendine göre kurulan Komisyonu,
- i. Afet Tertibi ; Bu Esas ve Usuller kapsamında kullanılmak üzere Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Bütçesine konulan ödeneği,

- i. Devlet Yardımı; Karşılıksız mal ve para verme, teknik yardım yapma, yapılacak veya onarılabak tesislerin maliyetine katılma, çiftçilere verilen aynı ve nakdi kredi yardımını,

İfade eder.

Devlet Yardımının Kaynağı

Madde 4- 2090 Sayılı Kanun gereğince tabii afetlerden zarar gören çiftçilere yapılacak yardım ve harcamalar bu amaçla Bakanlık Bütçesinin Afet Tertibine konulacak ödenekler ile yıl içerisinde tahsil edilen kredi taksit ve faizleri ile muacceliyet hükümlerine göre alınacak diğer paraların bütçeye özel gelir ve ilgili tertiplere özel ödenek kaydedilen tutarlarla sınırlı olacak şekilde karşılanır.

Özel ödeneklerden yılı içerisinde kullanılmayan miktarlar ertesi yıl bütçesine devren özel gelir ve ödenek kaydedilir.

Devlet Yardımının Kullanılması

Madde 5- Devlet yardımları aşağıda belirtildiği şekilde kullanılır.

- a. Tahsis edilen Devlet Yardımı, İl Hasar Tespit Komisyonlarınca daha önceden hazırlanan cetvellere istinaden kullanılır.
- b. Kredi yardımından faydalanacak çiftçilerin en az iki muteber kefilin imzalayacağı borç senedini Bakanlık İl Müdürlüğüne vermeleri şarttır.
- c. Karşılıksız yardımlardan faydalanacak çiftçilerde borç senedi aranmaz.

Devlet Yardımının Tahsisi ve Gönderilmesi

Madde 6- Bu Esas ve Usullerde belirlenen şartları yerine getiren tabii afetlerden zarar gören çiftçilere verilecek Devlet yardımı tutarlarına ilişkin ödeme emirleri Genel Müdürlüğün talebi üzerine Bütçe Daire Başkanlığı tarafından ilgili Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğüne gönderilir. Ödeneği temin edilen yardımlarla ilgili olarak görevli birimlerce tahakkuk evrakı hazırlanır ve tahakkuk müzekkeresi ve verilen emri ekine yardımdan yararlanacak çiftçinin adı, kullanılacak kredi tutarı, aktarmanın yapılacağı banka hesap numarasını belirtir ikinci derece ita amirinden alınacak onay ile hasar tespit komisyonu kararı bağlanmak suretiyle ilgililerin mahalli banka şubesindeki hesaba aktarılır.

Yapılacak karşılıksız aynı yardımlar, Bakanlıkça yürürlükteki ihale mevzuatına göre temin edilerek afetten zarar gören çiftçilere verilir.

Vade

Madde 7- Kredilerde uygulanacak vade ile ilgili

- a. Onarılabak tesislerin maliyetlerine katılma, makine, alet ve ekipman alımı için ilk yılı anapara ödemesiz, diğer yıllarda faiz ve taksit ödemeli olmak üzere eşit taksitler halinde toplam 4 yıldır.
- b. Hayvan alımları için eşit taksitler halinde olmak üzere 3 yıldır.

- c. İşletme sermayesi temini için kredi verilmesi halinde (Tohumluk, gübre, ilaç, yem gibi diğer girdiler) 1 yıldır.
- d. Vadenin başlangıcı, tespit edilen kredi yardımının çiftçilerin banka hesabına aktarıldığı tarihtir.

Faiz Oranı ve Giderler Karşılığı

Madde 8- Bu Kanunla ilgili olarak açılmış ve açılacak kredilerden dolayı borçlulara bankanın, yardımın yapıldığı tarihte küçük ve orta ölçekli tarımsal işletme tanımına giren çiftçilere doğrudan açtığı kredilere uyguladığı faiz oranının 1/ 2-1/4 'ü arasında Bakanlıkça belirlenecek faiz oranı uygulanır. Hesaplamalarda küsuratlar tama iblağ edilir. (Bakanlıkça belirlenen faiz oranı Maliye Bakanlığına bildirilir.)

Teminat

Madde 9-Kredi yardımından faydalanacak çiftçilerin en az iki muteber kefilin imzalayacağı, şekil ve şartları bakanlıkça belirlenecek borç senedini Bakanlık İl Müdürlüğüne vermeleri şarttır.

Taksitlerin Miktarı ve Tahsilatı

Madde 10- Taksitler ve tahsilatta uyulacak esas ve usuller :

- a. Borcun tamamına, kredi yardımının çiftçilerin banka hesabına aktarıldığı tarihten vade bitim tarihine kadar bu esas ve usullerin 8 inci maddesine göre belirlenecek faiz oranı üzerinden faiz tahakkuk ettirilerek tahsil edilir.
- b. Kredi taksit ve faizleri ile muacceliyet hükümlerine göre alınacak diğer paralar, Bakanlık ile Banka arasında yapılacak protokol çerçevesinde anılan banka şubelerine yatırılmak suretiyle tahsil edilir. Yapılan tahsilat Bankanın Bakanlıkça uygun görülecek bir şubesinde açılacak banka hesabına bekletilmeksizin aktarılır. Aktarılan bu tutarlar ilgili şubece her ay sonunda Bakanlık Merkez Saymanlığının T.C. Merkez Bankası nezdindeki cari hesabına aktarılır ayrıca, aktarılan bu tutarlara ilişkin bilgiler Genel Müdürlüğe bildirilir.
- c. Borcun vadesinde ödenmemesi halinde Bankanın zirai kredilere uyguladığı yıllık temerrüt faizinin % 70'i kadar faiz uygulanmak suretiyle borç genel hükümlere göre tahsil edilir.

Erteleme

Madde 11- Devlet yardımından faydalanan çiftçilerin ürünleri, canlı, cansız üretim araçları ve tesislerinin yeniden zarar görmesi halinde; Kanun çerçevesinde İl Hasar Tespit Komisyonunca belirlenmesi ve Bakanlık Onayı ile alacakların bir yıl süre ile ertelenmesi ve taksitlendirilmesi veya yeniden kredilendirilmesi mümkündür. Bir yıldan fazla süreli erteleme veya taksitlendirme yapılabilmesi için Bakanlar Kurulu Kararının istihali gereklidir.

Devlet yardımının Durdurulması ve Geri Alınması

Madde 12- Bakanlık Merkez, İl ve İlçe Müdürlüklerince yapılan kontrol sonunda Devlet Yardımının amaca uygun şekilde kullanılmadığı anlaşıldığında veya çiftçilerin ilgili Kanun, Yönetmelik, Esas ve Usullerde aranan şartlar dışına çıktığı Hasar Tespit Komisyonunca

saptandığında, durumun bir ay içerisinde düzeltilmesi için süre verilir. Sürenin sonunda düzeltme yapılmazsa çiftçilere yapılan ve yapılmakta olan Devlet Yardımı durdurulur ve o ana kadar verilen karşılıksız yardıma veya krediye derhal muacceliyet verilerek temerrüt faizi ile birlikte tahsil edilmesi yoluna gidilir.

Diğer Hükümler

Madde 13- Bu Esas ve Usullerde yer almayan hususlarda 2090 Sayılı Kanun uyarınca çıkarılan 7/16642 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkındaki Yönetmeliğin yürürlükteki hükümleri uygulanır.

Yürürlük

Madde 14-Bu Esas ve Usuller 01.01.2002 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 15- Bu Esas ve Usuller Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Maliye Bakanlığınca müştereken yürütülür.